Societat | | Actualitzat el 17/02/2022 a les 19:47

Setge a la marihuana

Els Mossos reforcen l'àrea de delictes econòmics per combatre les organitzacions criminals dedicades al tràfic d'esta substància, porta d'entrada a la delinqüència i sovint lligada a una violència creixent

Els Mossos es reforcen per lluitar contra el cultiu i tràfic de marihuana. | ACN

Els **Mossos d'Esquadra** han declarat la guerra al **tràfic de marihuana**, un problema complex, creixent i que té en Catalunya l'**epicentre de producció** i distribució d'Europa. El **cultiu i venda** d'aquesta substància és, de fet, un dels principals reptes de la nova direcció dels Mossos, liderada pel comissari en cap **Josep Maria Estela**, i de la cúpula d'Interior, amb el conseller **Joan Ignasi Elena** al capdavant. Aquest dijous, el cos ha presentat el balanç de 2021 en relació a la marihuana per constatar que és **una de les principals amenaces per a la seguretat** a Catalunya. Per fer-hi front, els Mossos han desgranat una ofensiva per posar setge a aquest negoci, porta d'entrada per a molta gent a la delinqüència i que va intrínsecament lligat a la violència.

Posem-hi xifres. La marihuana és **la droga més comissada a Catalunya**. L'any 2021 se'n van intervenir **8,9 tones**, que equival a **826.697 plantes**. Això suposa un increment del 212,4% respecte l'any anterior. Des de 2015, la xifra de plantes decomissades no ha parat d'augmentar. Per demarcació, el 44% de les plantes comissades és a Tarragona, un 31% a Barcelona, un 19% a Girona i un 6% a Lleida. La tipologia de les plantacions -a Tarragona predominen les plantacions *outdoor*- ajuda a explicar aquests percentatges. En total, l'any 2021 es van desmantellar un total de **662 plantacions**, 269 més que l'any anterior de marihuana. Això són **dotze plantacions a la setmana, quasi dues plantacions per dia**.

No hi ha xifres exactes del volum de negoci que es genera amb la marihuana, però els Mossos estimen que la producció d'una plantació interior de 50 metres quadrats (unes 712 plantes) implica

una inversió inicial de 6.000 euros i produeix uns 12 quilos de marihuana en una única collita. El preu del quilo de droga varia entre els 2.100 i els 2.700 euros en funció de la varietat, el tipus de cultiu i de productor. Això es tradueix en un facturació d'**entre 25.200 i 32.400 euros** per una única collita d'aquesta plantació. El negoci és molt lucratiu per a les organitzacions que hi treballen, que sovint reinverteixen els beneficis en altres activitats, legals o il·legals.

[noticiadiari]2/230698[/noticiadiari]

Per què a Catalunya?

Els factors que expliquen que Catalunya s'hagi convertit en els darrers anys en l'epicentre de la marihuana a Europa són diversos. **Hi ha elements socials, econòmics, geogràfics i també climàtics**. Les dades indiquen que el negoci s'ha expandit en els últims anys i el país s'ha convertit en un bon espai d'acollida per a xarxes criminals que trafiquen amb marihuana. Les bones condicions climàtiques, la **despoblació rural i la crisi immobiliària** han generat un parc d'immobles buits i terres abandonades que són ocupades pels cultivadors. La situació post-pandèmica, amb una **crisi econòmica i social** i taxes elevades d'**atur** proporcionen mà d'obra per al cultiu de la marihuana, un negoci que dona beneficis.

L'**acceptació social** de la droga, la facilitat per obtenir-ne llavors i l'alta disponibilitat d'assessorament, així com una **legislació amb penes reduïdes** i un preu baix de la marihuana són altres factors que ajuden a entendre la situació d'aquest negoci a Catalunya. De fet, bona part de la producció s'exporta a Europa. **"Com més al nord, més puja el preu de la marihuana"**, detallen els Mossos. "Catalunya exporta marihuana i importa crim organitzat", va dir al Parlament l'exconseller d'Interior **Ramon Espadaler**, ara diputat del PSC. En aquest context apareix la figura del **"broker" de la marihuana**, un actor que fa d'intermediari entre xarxes criminals, mercats i territoris i que utilitzen Catalunya com a "borsa" de negocis amb aquesta droga.

Porta d'entrada a la delinqüència

En els darrers set anys **s'han desarticulat 196 xarxes criminals** que traficaven amb mariguana. L'any passat, 35, vuit més que l'any 2020. El nombre de detencions també ha crescut de manera imparable des de 2015. Aquell any, hi va haver 439 detencions relacionades amb la marihuana. **El 2021, el nombre va créixer fins als 1.998.** És especialment significatiu constatar que, d'aquestes prop de 2.000 persones, **un 53% no tenia cap antecedent policial en el moment de la detenció**. Això fa pensar als Mossos que el negoci de **la marihuana és per a molta gent una porta d'entrada a la delinqüència**. No hi ha un perfil definit d'aquest "nou delinqüent", però no tots parteixen d'una situació de precarietat que els condueixi fins a cometre activitats il·lícites.

Els Mossos tenen identificat que **un de cada quatre és de nacionalitat espanyola** i la resta són estrangers. Això s'explica per l'elevada mobilitat associada al tràfic de marihuana. En aquest sentit, també s'ha detectat una economia submergida que compta amb treballadors precaris però també amb mà d'obra altament qualificada que pot estar ben remunerada. En aquest context també es veu **certa connivència d'empreses legals amb les activitats il·lícites**, com ara *growshops,* establiments que proporcionen el material i els coneixements per al cultiu intensiu; associacions cannàbiques, que compren producció per distribuir-la al seu establiment; empreses de comercialització, que subministren material industrial per al cultiu o el muntatge de la instal·lació; i immobiliàries, que ofereixen espais per al cultiu *indoor*.

Xarxes cada cop més professionalitzades

La localització de Catalunya, porta d'entrada a Europa des del nord d'Àfrica i la resta de la Península Ibèrica, ajuda a entendre també que el país sigui un focus de producció i distribució de marihuana. Els Mossos diferencien entre tràfic cap a Europa de marihuana produïda a Catalunya i tràfic de producte d'altres territoris d'Espanya cap a Europa via Catalunya (la figura del "broker" facilita aquests negocis). El transport és fa principalment per via terrestre, a través de transport públic, comercial o transport privat. Xarxes criminals internacionals situen Catalunya com a centre d'operacions. Els Mossos sí que han detectat un **increment de la professionalització**, tant pel que fa a la producció de marihuana com en l'estructura criminal de les organitzacions que hi

trafiquen.

Els investigadors han constatat que les màfies inverteixen els beneficis del droga per millorar l'especialització i adaptar-se millor, també davant d'estocades policials. Les **innovacions tecnològiques**, la professionalització de l'activitat i el coneixement de l'entorn faciliten escapar de la pressió de la policia. Entre les innovacions identificades pels Mossos hi ha l'ús de focus tipus LED per estalviar energia, focus amb motors elèctrics per augmentar la superfície il·luminades, cultius domotitzats que es controlen via telemàtica, ús de llavors que no desprenen olor (o congelar la marihuana un cop collida per evitar l'olor característica), contenidors de transport de mercaderies soterrats amb plantacions a l'interior o us de drons per detectar plantacions i poder sostreure-les.

Atacar l'estructura econòmica
En aquest context d'alta professionalització de les organitzacions criminals que es dediquen al tràfic de drogues, una de les accions dels Mossos passa per atacar-ne l'estructura econòmica. Per això, la policia catalana **ampliarà l'àrea central de delictes econòmics** amb 28 efectius més per impulsar investigacions patrimonials i demostrar l'activitat delictiva relacionada amb el **blanqueig de capitals**, cosa que permet el seguiment i l'embargament dels seus béns il·lícits. Els Mossos han detectat que només decomissant plantacions no es pot acabar amb el negoci i per això **volen afeblir l'estructura organitzativa**, per dificultat la capacitat de readaptar-se i limitar la multirencidència en l'àmbit del cultiu i tràfic de drogues.

Així doncs, per posar setge al negoci de la marihuana, la **Divisó d'Investigació Criminal** reforçarà les investigacions encaminades a acreditar estructures econòmiques darrere de les màfiques que reinverteixen els beneficis de la marihuana cap activitats legals o il·legals. Aquestes investigacions són de molta complexitat i per això aniran acompanyades de més formació per als investigadors. Entre les mesures que adoptaran els Mossos també hi haurà un increment de la **coordinació amb les policies estatals i els organismes internacionals**. "Serà una estratègia prioritària", ha dit la inspectora portaveu, **Montserrat Escudé**. L'any 2021 **es van detenir 239 persones** en el marc d'investigacions conjuntes amb policies de l'Estat i policies europees.

També es posarà en marxa el nou **magatzem central de substàncies estupefaents**, que s'ubicarà a Barcelona. D'aquesta manera es centralitzarà en un únic punt tota la marihuana comissada, s'augmentarà la seguretat en la custòdia de la droga, es garantirà una millor traçabilitat de la prova i es millorarà i agilitzarà el circuit de destrucció del producte. A banda, els Mossos també **generaran intel·ligència policial** en relació a les organitzacions criminals dedicades al tràfic de marihuana, que han demostrat una gran capacitat d'adaptabilitat.

Violència inherent al negoci
"El cultiu de la marihuana impacta directament en la comunitat i el dia a dia de les persones, i sovint està vinculada a situacions de vulnerabilitat, tràfic de persones, violència i lesions", ha detallat aquest dijous la portaveu dels Mossos. Els episodis de violència vinculades a la marihuana han augmentat a Catalunya. Durant el 2021 es van detectar **127 incidents violents**, un 24,5% més que l'any anterior, relacionats amb aquest negoci. D'aquests, **107 van ser narcoassalts** (un 84%). El 16% restant corresponen a lesions, tres **segrestos**, vuit **detencions il·legals**, **amenaces**, **atemptats a agents de l'autoritat** i tres **homicidis**, un a Olesa de Montserrat, un altre a Rubí i un tercer a Navarcles. D'aquests, dos són fruit de narcoassalts.

Els Mossos han admès la preocupació que els genera aquesta violència vinculada al negoci de la droga, que sovint s'explica per **desavinences internes de l'organització o disputes entre organitzacions rivals** que volen guanyar més quota de mercat o control territorial. En el 24% dels incidents violents, els autors duien armes de foc simulades o detonadors; en un 13%, duien armes de foc i armes blanques; en un 16%, armes blanques. En deu ocasions, segons dades de la policia, els autors duien defenses elèctriques. Preocupa, en aquest sentit, l'adquisició d'armes al mercat negre. La majoria de narcoassalts s'han produït en domicilis.

Lligat amb un increment de les mesures de seguretat per protegir les plantacions i també en la línia de la professionalització, els Mossos van començar a detectar l'any passat que els traficants **posen paranys per protegir el producte**. Això suposa un risc tant per la policia com per la ciutadania en general. Alguns exemples d'aquestes trampes són connexions de cablejat elèctric amb la porta metàl·lica d'una plantació interna, de tal manera que una persona que intentés entrar podia quedar electrocutada. També s'han trobat paranys amb armes de foc en plantacions exteriors o paranys mecànics tallants o punxants que s'accionaven amb palanques a pressió o fils de tracció.